

Menys clar, l'aigua

La setmana passada, la posició del PP va obligar el govern socialista de Castella-la Manxa a desdir-se de la intenció d'aprovar una reforma del seu l'Estatut que incloïa una reserva hídrica de 4.000 hectòmetres cúbics. Aquesta mesura hauria posat contra les cordes el transvasament Tajo-Segura. Vet ací un manual d'instruccions per a entendre un trencaclosques hídric que ha fet estar amb l'ai al cor polítics de València i de Madrid.

El president de la comissió constitucional del Congrés espanyol, Alfonso Guerra –a l'esquerra–, amb el vice-president de la comissió, Manuel Pérez Castell, i el diputat socialista Alejandro Alonso –a la dreta–, abans de la reunió en què s'havia de debatre la reforma de l'Estatut de Castella-la Manxa.

Punt i a banda. És el signe de puntuació que la setmana passada van col·locar els partits polítics de l'un color i de l'altre, de l'un territori i de l'altre, a les discrepàncies sobre el transvasament Tajo-

Segura sorgides a partir de la reforma de l'Estatut de Castella-la Manxa. El primer assalt es va acabar amb una victòria per punts –no pas per KO– dels presidents del País Valencià i de Múrcia. La pugna va deixar pel

camí una colla de damnificats que d'una manera o una altra s'han trobat esquitxats per l'enèsim enfrontament polític-hídric. I també un cisma important a l'interior dels dos partits majoritaris, PP i PSOE. L'episodi del Tajo-Segura ha tornat a demostrar que les qüestions relacionades amb l'aigua, més que cap altra, conviden a fer ús de la geometria variable.

■ Quin és l'origen del problema?

Amb 286 quilòmetres de llargària, el transvasament Tajo-Segura va entrar en funcionament l'any 1971, amb la intenció de dur aigua des de la capçalera del Tajo, situada a Castella-la Manxa, cap a les zones més àrides i amb dèficit hídric de la península. D'aleshores ençà, l'aigua transvasada ha servit per a regar i ampliar la zona de regadius d'Alacant i Múrcia, a més de respondre a la demanda d'aigua pel creixement demogràfic. El govern de Castella-la Manxa, però, va voler limitar la cessió dels recursos hídrics aprofitant la reforma del seu Estatut. Per això, els diversos partits polítics van aprovar d'incloure a la proposta de reforma una reserva hídrica de 4.000 hectòmetres cúbics per tal de garantir el compliment d'objectius ambientals i les necessitats d'aquest territori. Aprovar aquesta reserva significaria, a la pràctica, posar límits al transvasament Tajo-Segura, però també a més transvasaments que tenen el punt de connexió a Castella-la Manxa, ço és, el Xúquer-Túria (el Xúquer naix a Conca), o que en depenen directament, com ara el Xúquer-Vinalopó.

■ Quins són els arguments de Castella-la Manxa per a justificar la reserva hídrica?

Castella-la Manxa addueix que han estat solidaris durant molt de temps amb uns altres territoris i ara és hora d'aprofitar els recursos hídrics que travessen el seu territori per al desenvolupament propi. A més, diuen, el fet que l'aigua es transferisca des de la capçalera del riu ha fet minvar els cabals circulants de tot el riu, cosa que ha menat a una disminució crítica de la qualitat de l'aigua i l'ha deixada en una situació ambientalment insostenible.

■ Quins són els arguments del País Valencià i de Múrcia?

La reserva hídrica de 4.000 hectòmetres cúbics feriria de mort la viabilitat de molts sectors econòmics. Segons un estudi d'Antonio Rico, catedràtic de geografia regional de la Universitat d'Alacant, la reforma de l'Estatut faria perillar el subministrament per a 3,7 milions d'habitants i per a 230.000 hectàrees dedicades al cultiu intensiu de cítrics, hortalisses i fruita de qualitat. Al País Valencià en resultaria amenaçada l'activitat de 261.000 empreses i l'existència d'1.610.000 de llocs de feina.

■ Quina és la posició dels socialistes?

La presentació de la reforma de l'Estatut va deixar en una posició molt delicada Jorge Alarte, perquè la reserva era promoguda de manera molt particular pel seu company de files, el president de Castella-la Manxa, José María Barreda. Durant les setmanes prèvies, el secretari general dels socialistes valencians va mantenir una pública oposició a la reforma de Barreda, fins al punt d'amenaçar amb la possibilitat que, en cas d'arribar al ple del Congrés, els diputats elegits per les circumscripcions del País Valencià votarien contra la reforma, tot i discrepar del vot general del seu partit.

La posició d'Alarte era diametralment oposada a la del president de Castella-la Manxa, que ha fet *casus belli* de la qüestió hídrica, sabent que gran part de l'opinió pública és molt sensible a aquesta qüestió. Barreda sap que de la seua fermesa en la defensa de la reserva en pot dependre la reelecció a les eleccions autonòmiques –la primavera de l'any que ve–, en què el PP pot disputar el govern autonòmic als socialistes.

■ Quina és la posició del Partit Popular?

Com en el cas dels socialistes, la reserva hídrica inclosa a l'Estatut de Castella-la Manxa ha provocat fuites importants en el PP, si bé la posició final a Madrid ha acabat essent més monolítica que no pas en el cas dels socialistes. D'una banda, hi havia la posició del PP a Castella-la Manxa, encapçalada per la secretària general, María Dolores de Cospedal, que ha

Transvasament Tajo-Segura

El pla de conca del Tajo i les regles d'explotació de l'aqüeducte Tajo-Segura estipulen una transferència de 600 hectòmetres cúbics l'any entre aquests dos rius. En el cas del Xúquer-Túria, s'hi transvasen 100 hectòmetres cúbics per al proveïment urbà i aigua de reg per a 25.000 hectàrees.

hagut de fer veritables filigranes per dir una cosa i la contrària i eixir viva d'aquest embolic. El PP de Castella-la Manxa, siga com siga, va donar el vist-i-plau a la reserva hídrica quan van haver de votar la reforma de l'Estatut que després fou enviada a Madrid.

Conservadors valencians i murcians, per contra, s'oposaven frontalment a la reserva. L'aliança entre Francisco Camps i Ramón Luis Valcárcel per a oposar-se a la reforma de l'Estatut castello-manxec era una prova de foc per a quantificar la seua influència a la seu del PP a Madrid.

■ Què passà finalment?

Dimecres la comissió constitucional del Congrés dels Diputats votava en la comissió constitucional (pas anterior a la votació definitiva en el ple) la reforma de l'Estatut de Castella-la Manxa. La reforma va quedar aprovada per majoria simple (gràcies als vots dels PSOE), però Barreda va decidir-ne la retirada quan el PP hi votà en contra: el president castellano-manxec s'havia compromès que el text eixiria amb el

consens dels dos principals partits. El PP va proposar algunes modificacions al text que implicaven donar un ús prioritari a Castella-la Manxa sobre els recursos en canvi d'eliminar la polèmica reserva. La retirada esvaeix, si més no de moment, l'amenaça que planava sobre el transvasament Tajo-Segura.

■ Qui hi guanya, amb la retirada de la reforma?

Camps i Valcárcel són els grans guanyadors d'aquest episodi, perquè la seua posició ha prevalgut sobre la de la secretària general del PP, María Dolores de Cospedal. La victòria de Camps afegeix un ingredient més a la relació tibant entre tots dos a conseqüència de la gestió que Camps ha fet del *cas Gürtel* i que s'ha convertit en un maldecap per al PP espanyol.

■ Qui hi perd, amb la retirada de la reforma?

Si bé Jorge Alarte no va tardar ni 24 hores a felicitar-se per la retirada de la reforma, el vot favorable dels socialistes a la comissió constitucional és una mostra de l'escàs poder d'influència que Alarte té dins el PSOE espanyol. Una cosa semblant ocorre en el cas de Leire Pajín, senadora pel País Valencià. La seua credibilitat davant l'electorat valencià (els dies previs havia dit públicament que el PSOE no votaria una reforma que malmetera les comarques d'Alacant) queda tocada a conseqüència d'aquest episodi. A més, el vot favorable a la reforma dóna arguments al PP quan afirma que els socialistes perjudiquen el País Valencià.

Una altra que hi perd, i molt, és María Dolores de Cospedal, que ha claudicat en el torcebraç que mantenia al si del seu partit. En tant que presidenta del PP a Castella-la Manxa i diputada al parlament d'aquesta comunitat autònoma, De Cospedal va donar el vist-i-plau a la inclusió de la reserva en la reforma de l'Estatut, però després se'n va desdir i mantingué una posició diferent a Madrid. Aquest canvi d'opinió la deixa en una situació complicada davant els seus companys de partit a Castella-la Manxa i minva les seues possibilitats electorals amb vista als pròxims comicis autonòmics.

Violeta Tena